

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

άποψη

Υπάρχουν παγκόσμιες αξίες;

Παγκόσμιες μπορούν να θεωρηθούν οι αξίες, τις οποίες υιοθετούν σχεδόν όλοι οι άνθρωποι της υφηνλίου, ανεξάρτητα από εθνικότητα, γλώσσα, κοινωνική τάξη, πνευματικό επίπεδο και οικονομική επιφάνεια. Στον κατατεμαχισμένο αρχαίο κόσμο, παγκόσμιες αξίες ήταν η γενναιότητα, η φιλοπατρία, η αρετή, η αξιοπρέπεια.

Η έλευση του χριστιανισμού και των άλλων μεγάλων μονοθεϊστικών θρησκειών άλλαξε την αξιακή οργάνωση του κόσμου, αναδεικνύοντας ως αξίες την ανοχή, την ταπείνωση, την αλληλεγγύη.

Η αναγέννηση και ο διαφωτισμός, περίπου τρεις αιώνες πριν από σήμερα, επανέφεραν το ωραίο, τη λογική, την προστασία της ατομικότητας, αλλά και την ελευθερία ως αξιακές προτεραιότητες.

Η επέλαση, όμως, της παγκοσμιοποίησης τις δύο τελευταίες δεκαετίες απειλεί να ισοπεδώσει και να σαρώσει οτιδήποτε αξιακό δημιούργησαν οι άνθρωποι επί αιώνες. Ως υπέρτατη αξία πλέον αναδεικνύεται ο πλούτος και ως παρεπόμενες της η εξουσία, η δύναμη, η επιβολή, η πρόκληση. Τίποτε από αυτά δεν καθιστά τον άνθρωπο αυτόματως ευτυχέστερο. Οι

μεγάλοι θεωρητικοί της παγκοσμιοποίησης παραδέχονται ότι ο άγριος καπιταλισμός τού σήμερα μπορεί ενδεχομένως να παρέχει στον άνθρωπο τη δυνατότητα να αποκτήσει υλικά αγαθά, αλλά αφήνει στον ίδιο τον άνθρωπο αν και πώς θα γίνει ευτυχέστερος. Θα συρθεί στο κυνήγι διαρκούς αναζήτησης νέων (και συχνά άχρηστων) φαρτών υλικών αγαθών ή θα αναζητήσει τον προορισμό του μέσα από αξίες που δεν επηρεάζονται από τη φθορά της ύλης;

Νιώθοντας πολλοί ότι συνθλίβονται από τη σύγχυση ιδεών και την επικράτηση του υλισμού, που σέρνει μαζί της η παγκοσμιοποίηση, στρέφονται προς κουλτούρες εθνοκεντρικές και προς απόλυτη σχετικοποίηση του τι είναι καλό ή κακό, τι είναι δίκαιο ή άδικο. Στην εποχή της απόλυτης τεχνολογικής δυνατότητας των επικοινωνιών, οι άνθρωποι δεν επικοινωνούν μεταξύ τους, γιατί έχουν χάσει τους κωδικούς αλληλοσυνεννόησης.

Η φυγή προς τα εμπρός από το αδιέξοδο αυτό μπορεί να γίνει ανατρέχοντας πάλι στις κλασικές αξίες του ελληνοισμού και της ορθοδοξίας: στον λόγο και το ωραίο, στην αλληλεγγύη και την απαλλαγή από την αδιέξοδη αναζήτηση της ευτυχίας μέσα από τον υλισμό. Στην απελευθέρωση από τη βεβαιότητα του θανάτου, βελτιώνοντας το άτομό μας και εισφέροντας στον πλησίον, στην κοινωνία. Φωτοδότης σε μια τέτοια αναζήτηση είναι ο Θεάνθρωπος. Χριστός Ανέστη!